

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 161.

Ljubljani, v soboto 18. julija 1891.

Letnik XIX.

Državni zbor.

Z Dunaja, 16. julija.

Delegacije.

Sinoči so se vršile volitve za delegacije; izid za Kranjsko in Goriško sem naznanil že včeraj; za Istro je delegat Bartoli, za Trst pa Burgstaller. Namestnika sta Rizzi in Luzzatto. Štajerski liberalci so tudi letos prezirali svoje konservativne in slovenske tovariše, ki so se vsled tega zdržali volitve. Češki veliki posestniki in nemško-češki poslanci so se bili dogovorili, da izberó prvi dva, drugi pa štiri kandidate; tri prepusté Mladočehom, enega pa staro-češkemu poslancem, ki niso v nobenem klubu. Mladočehi temu predlogu niso pritrdili, ker se je od njih zahtevalo tudi poročstvo, da Vašatty ne pride v delegacijo in ker so hoteli zá-se imeti štiri delegate. Zato so se zdržali volitve; vendar so bili izmed Mladočehov izvoljeni Kaftan, Herold in Kaizl, ki so pa naznanili prvosedniku, da volitve ne sprejmó. Vsled tega napovedal je baron Chlumecky za danes dopolnilno volitev, pri kateri so bili izbrani: grof Sylva-Tarouca, dr. Dostal in levičar Tausche, za namestnika pa baron Leonhardi in levičar Kirschner.

Nizjeavstrijski liberalni poslanci pogodili so se z nemškimi nacionalci, ki so pri vsem svojem sovrastvu glasovali za Suessa, da so le krščansko-socijalni poslanci ostali na cedilu.

Zadnja seja.

V današnji zadnji seji je bilo rešenih še več točk, med njimi nekatere premembe špirtnega, davčnega in živinsko-kužnega zakona, o katerem bo morda obširnejša razprava, ki vam jo popiše Vaš poročevalec o gospodarskih zadevah.

S tem je poslaniška zbornica za sedaj rešila svojo nalogo in se v začetku meseca oktobra zopet snide, da reši proračun za l. 1892. Deželni zbori se snidejo drugo polovico meseca decembra.

Mnogi državni poslanci, med njimi tudi naši slovenski, se odpeljejo jutri zjutraj ob osmih za nekaj dni s posebnim vlakom v Prago, da ogledajo tamošnjo razstavo.

Levica in grof Hohenwart.

V četrtek je državni zbor končal prvo svoje zasedanje po novih volitvah. Glavno glasilo nemško-liberalne leveice „N. Fr. Pr.“ s kislim obrazom obrača pogled v minolost in z resno skrbjo v prihodnost. Dvanajst dolgih let sedi že nemškoliberalna gospóda v zbornici z vednim upanjem, da se jih usmili usoda in pokliče njihove prvake na ministerske sedeže, od koder bi padali žarki milosti in hvaležnosti na zveste sobojevnike, a srda strele na nasprotnike. Nemirni so postali v svojem zatišju častiželjni Ahileji na levici, leta tekó, a grof Taaffe še nima veselja, da bi šel v zasluženi pokoj in naredil prostor nestrpnemu Chlumeckemu. In vendar! Jedna kaplja tolažbe je v šumečem kozarcu. Z bistrim očesom zapazila je levica na toku avstrijske politike, da je krmilar obrnil ladijo na drugo stran in odslovil krepkega mornarja, ki je ladijo odvrčal od pristanišča, kjer čakajo levičarski admirali, da stopijo na poveljniški most. Privoščimo levici to tolažbo s sladkim upanjem, katero pa se na srečo našo ne bode še tako hitro izpolnilo, ker ladija je še daleč od brega in lahko danes ali jutri zabrne svojo smer. In da levica pride zopet na konja, priporoča njeno glasilo vsem članom slogo in previdnost.

Levica je uvidela, da s trmo ničesa ne doseže, akoravno šteje v svoji sredi bistre glave, zmodrila

se je vsaj do spoznanja, da ne zastopa vsega nemškega naroda, še manj pa neuemške narode, katere je skušala pred Taaffejem zatreti in uničiti. „Upanje, da bi levica sama kedaj dobila večino in tako na priprosti in naravni način vplivala na vladno v smislu svojih političnih načel, to upanje je zginjilo za dolgo, morda za vedno,“ tako se izpoveduje nemško-liberalni list ter ozira na vse strani po zaveznikih.

V prvi vrsti ponuja levico roko poljskemu klubu, toda Poljaki ne kažejo pravega veselja, da bi z levico v zvezi zatajili svoje slovanske čute, svoje dosedanje zaveznike in prijatelje. Glavni konservativni poljski list, krakovski „Czas“, je odgovoril levici mej drugimi: „Ni ga slabšega sredstva, katero rabi „N. Fr. Pr.“, da bi združila levico s poljskim klubom, kakor da strupeno, strastno in nespodobno napada državnika (Hohenwarta), ki si je poleg grofa Taaffe kot minister in parlamentarni voditelj med nemškimi državniki pridobil v veliki meri naše zaupanje in hvaležnost. Nekateri levičarski krogi mislijo, da se od leta 1880 neso normalno razvijale avstrijske razmere, temveč se oddaljile od pravega tira, zato brez pomisleka napadajo glavna zastopnika te desetletne dóbe viteza Dunajevskega in grofa Hohenwarta; le grofu Taaffeju odpusčajo.“

Zato naj levičarski listi ne hajo napadati može na desnici, ki so se odlikovali v zadnji desetletni dóbi. Sodelovanje z levico more biti le nadaljevanje one politike, ki se je pričela l. 1879; kar se nas Poljakov tiče, prihodnja politika ne sme biti v načelnem nasprotju z dosedanjim in grof Hohenwart ne sme biti v imeniku izobčencev.“

Te besede so odločen in jasen odgovor levičar-

LISTEK.

Beli cvetovi.

Slika iz vojske. Spisal Fran Svoboda. Iz češčine prevél V. F.

Vzbudila me je mrzla, suha sapica. Okrog je bila tema. Nesem vedel, kaj se godi z mano, le podobe iz ravno pretečenih sanj so mi rojile po glavi. Obrnil sem se z obrazom kviško in zdaj sem čutil debelo sukno svojega plašča in po obeh straneh speče vojake. Spomnil sem se, da smo ostali pozno po noči v svojih pozicijah po hudem boju in da se zjutraj začne nov boj. Odgrnil sem si ovrtnik plašča z očíj in gledal sem proti nebu. Bilo je temno in brez zvezd. Zrak je bil mrzel. Zdaj mi je še-le prišlo v spomin, da naša stotnija leži na pokopališču pri stari cerkvi. Hitro sem se spomil včerajšnjega boja, belega zidovja cerkvice, križev na pokopališču in desetnika Šime, ki je zadet s kroglo, zaklical milo nekoga izmed svojih dragih, in na misel mi je prišel Járka, bojazljiv naš kadet, ki je spal zraven mene, in po noči, predno sva zadremala, mi pripovedoval o svojem drugu iz kadetne šole, poročniku Šalku, kateri je zblaznel in mahajoč z roko vedno govoril: „Tam malo naprej, tukaj nazaj!“ (Imel je bajé fiksno idejo, da pregleduje vojaško izbo in da gleda, če so postelje v eni vrsti.)

Naslonil sem se na desni komolec in sem poslušal. Pod zidom je počasi korakala straža in zrak je dišal po tobaku. „Nekdo puši“, pomislil sem si in bilo mi je nekako tesno pri srcu.

„Járka, ali spiš?“ vprašal sem kadeta, s katerim sem bil zadnje dneve jako zaupljiv. Bil je zavil v plašč in kratko je dihal.

„Ne“, odgovoril je tiho in se je vzdignil.

„Kako si spal?“ vprašal sem tresoč se mraza.

„Slabo... jako slabo!“

„Zakaj? Mraz je bil, kaj ne da?“

„To nič ne dé... toda sanje... imel sem strašne sanje! Pa tako strašne, da jih ne bom pozabil svoje žive dni.“

„Kakšne?“ vprašal sem in naenkrat se me je lotila močna razburjenost. Čuden strah me je prešinil in spomnil sem se pripovedke o strašni prikazni v starem gradu.

„Poslušaj torej“ — pripovedoval je Járka, zavivši se bolje v plašč — „sanjalo se mi je, da smo na tem-le pokopališču. Ti, jaz in narednik Riha. Trava na grobéh je bila razteptana, suha in v sredi med grobovi je bil vodnjak — več tak, kakoršen se večkrat vidi na deželi... in okrog so poskakovali in žvižgali vrabci. Res čudno se mi je zdelo, da se na tem žalostnem in pustem kraju vrabci podé in razgrajajo. Sli smo proti mrtvašnici, ki je imela majhno okence brez stekla in široko streho segajočo skoraj do tal. Riha nas je prisilil, da vstopimo noter v mrtvašnico. Tamkej je bilo pusto in mrtvo. Skozi majhno okence je prihajalo malo svetlobe in v sredi je bil majhen altareček, na katerem so gorele sveče. Zrak je bil težak in dišalo je po gnilobi. V kotu med stebri so bila temna tajna vratica. Od začetka se nismo posebno zmenili za to čudno po-

slopje, a kmalu nam je prihajalo bolj tesno pri srcu. „Čujte“, spregovoril je Riha naenkrat votlo, tako, da se nam je zdelo, da njegov glas prihaja od nekoč daleč, „ko bo dvanajst ura, odpró se ta-le vratica in pride notri smrt... smrt!“ ponovil je s poudarkom. In kdor izmed nas ima umreti, tega prime za roko in ga pripelje pred ta-le altareček! Ozrla sva se ustrašena na altareček in tebi je lice otemnelo.“

„Meni?“ spregovoril sem in srce mi je zatrepalo. Osupnil sem nekako in vroče mi je prihajalo.

„Pa zakašljaj si trikrat“, nadaljeval je Járka, dihajoč zdaj nagleje kot prej. „Zdaj se nas je strah lotil in gledali smo nepremično proti temnemu vходу. V začetku smo hoteli ulti, a nismo mogli, nekaka nevidna moč nas je uklenila v sredi mrtvašnice. Čakali smo, komaj dihajoč, ko ura odbije dvanajst. Naenkrat je začel zrak okrog nas nekako bolj tiščati, vsi smo obledeli, in od zunaj je bila ura počasi, votlo dvanajst. Poslušali smo in nepoznana tesnoba nas je obšla.“

Nekdo je potrkal močno na vratica. Dobro sem čutil, da ta glas ni tak, kakor če trkamó mi živi, ampak drugačen, jasnejši, in prišlo mi je na misel, da trka smrt z golim, kostenim kazalcem. Riha je pogledal name in lice mu je še bolj obledelo. Ti si bil zelo resnoben, pripravljen, naj se zgodi, karkoli hoče, in precej, ko se je potrkalo, si polno zaklical: „Notri!“ In zakašljaj si.

jem, ki zahtevajo, naj grof Taaffe skrbi za to, da pride grof Hohenwart v gospodsko zbornico in nekaj levičarjev na ministerske sedeže. V slabem trenutku duševne pobitosti je „N. Fr. Pr.“ odkrila srčne želje svoje stranke, ob enem pa posredno dokazala potrebo konservativnega kluba, kateremu stoji na čelu spretni voditelj grof Hohenwart.

Nedavno je isti list smešil grofa Hohenwarta kot mrtvega moža, ki je zrel za orožnico avstrijskih politikov, češ, da se ni oglašil v budgetni debati. Na to predrzno izzivanje je odgovorila, kakor se nam je sporočilo, najmerodajnejša oseba v uvodnem članku „Vaterland-a“ št. 191. Dotični člankar najprvo v glavnih potezih pojasni politični položaj in na to pravi: „Če je grof Hohenwart v resnici star in potreben počitka, zakaj pa se ga boji leвица in zahteva njegovo imenovanje v gospodsko zbornico. Nespametna in smešna je trditev, da nobena človeška umetnost ne mora sestaviti programa, na podlagi katerega bi se mogli združiti Slovenci, Hrvatje, Čehi in Tirolci. Ko bi bila resnična ta trditev, potem je tudi nemogoča vlada, katera bi mogla zadovoljiti mnoge narode v državi. Sicer pa se je leвица lahko prepričala v minolih 12 letih, da je mogoče združiti zastopnike imenovanih narodov na podlagi konservativnih načel.

Vzrok je jasen, zakaj se grof Hohenwart ni oglašil v budgetni debati. Leвица se je približala grofu Taaffeju in opustila svojo odločno opozicijo. To najnovejšo taktiko nemške levice je moral njen vodja svetu pojasniti; poljski klub je pretrgal tesno zvezo s prejšnjo desnico, zato je moral njegov načelnik, to javno naznaniti v zbornici; češki klub je nastopil v novi obliki, zato je moral po svojih voditeljih tudi razviti svoj program; le konservativni klub je ostal pod staro zastavo, ista armada pod istim poveljnikom ter lojalno sprejel od levice ponujano premirje. Ako bode to premirje končalo se s popolnim mirom ali pa s strastnim bojem, potem bode grof Hohenwart primerno pojasnil v zbornici stališče svoje stranke. Sedaj pa nema ničesa pojasniti, ne opravičiti“.

Tudi praška „Politik“ se pridružuje ovaciji, katero je konservativni klub priredil svojemu načelniku, grofu Hohenwartu, ter piše mej drugim: „Da se more nadaljevati politika od leta 1879 — 1890, potrebno je jedno sredstvo: trdna desnica. Da se to doseže, mora se spametovati oni faktor, ki je zakrivil razpad železnega obroča, in ta faktor so zastopniki češkega naroda. Imeli so priliko prepričati se, da se morajo približati prejšnjim češkim zaveznikom na desnici, če hočejo sploh kaj koristiti svojim volilcem. To prepričanje se že vkoreninja v vrstah čeških poslancev, žal, da je med njimi še premočna takozvana „odločnejša stranka“. A ta najpomisli, da s svojim nepremišljenim postopanjem ne more doseči uspehov. Narod češki bode zahteval račun in ne bode zadovoljen s praznimi obljubami.

V mrtvašnico je vstopila smrt. Ne velik, čokat, nenavadno močan kostenjak širokih bokov in ram. Glava mu je bila nenavadno velika in kosti črnkaste, in roke nekoliko predolge in prevelike.

Obrnili smo se proti prihajajoči smrti in vsi smo se po tvojem vzgledu globoko priklonili. Ta je šla počasi, jako resnobno, kimajoč z glavo in vedno nas gledajoč s črnima luknjicama, kateri je imela namesto oči. Jaz sem oči pobesil in gledal njene močne, široke noge in na njeno hojo, katera me je spominjala hoje strogih, visokih dostojanstvenikov v gledališču. Stopila je tesno pred nas.

Mi smo se vnovič priklonili, tresoč se ne več tako strahu, kot spoštovanja in pobožnosti.

Smrt nas je gledala nekaj trenutkov, od enega na drugega se je obračal njen nevidni vid v praznih luknjicah, in potem je nekoliko minut premišljevala. Mi smo stali naravnost, po vojaško, pričakujoč, kaj bo storil močan kostenjak.

Naenkrat se je smrt odločila, pristopila je tesno k meni, prišla me za roko in peljala me pred altarek, na katerem so zdaj sveče veliko jasneje zažarele. Storilo se mi je tako milo in otožno pri srcu, da še nikoli tako. Celo moje življenje se mi je pokazalo v največji lepoti in prijetnosti in prepričanje, da moram kmalu umreti, vse zapustiti, težilo me je neizrekljivo grozno. Nisem vedel, kaj bi storil, tresel sem se kakor dete, gledajoč s solznimi očmi na srebrni svečnik in plamen najbližje sveče. Milo bi se bil zajokal, a nisem mogel zaradi velikega razburjenja. Čutil sem veliko močnejše, kako

Med počitnicami je časa dovolj, da se češki poslanci premislijo in omogočijo trdno desnico.

Mnogi pritiskajo tudi na naše poslance, naj stopijo v opozicijo. Dolgoletna skušnja pa nas uči, da odločna opozicija v Avstriji nema uspeha. Seveda nam tudi v vladni večini poslanci naši ne morejo priboriti popolne enakopravnosti, akoravno še ne vladajo pl. Plener in tovariši, ker vlada nema trdne zaslombe in omahuje na dve strani. Do jeseni mora se položaj pojasniti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. julija.

Notranje dežele.

Nemški notranji uradni jezik. Češki listi so jako nezadovoljni z grofa Schönborna govorom, ker je ta minister posebno naglašal, da ni nobene potrebe, da bi vsak uradnik na Češkem moral znati oba deželna jezika in pa da se mora ohraniti nemški notranji uradni jezik. S tem je minister dokazal, da se, kar se tiče češkega vprašanja, nazori njegovi dosti ne ločijo od levičarjev. Dunajska oficijozna „Presse“ se pa na vso moč prizadeva dokazati, da ni nobenega zakona, ki bi kaj določeval o notranjem jeziku. Temu listu se zdi, da Čehi 19. član drž. osn. zak. napak tolmačijo, ker je ta član malo nesrečno stiliziran. Ta pisava oficijoznega glasila pač kaže, kaka sapa vleče v višjih vladnih krogih.

Državni zbor odšel je na počitnice. Zboroval je nekaj čez tri mesece. Vlada mu je predložila 60 predlog, od katerih se jih je 42 že vsprejelo. Inicijativnih predlogov se je stavilo 131, od teh se jih je vsprejelo 25, 41 izročilo raznim odsekom, 65 jih pa še ni prišlo v nikak razgovor. Interpelacij se je stavilo 117, na 43 interpelacij so že dobili odgovor, 74 interpelacij pa še čaka odgovora.

Nepotrpežljivost levice. Ne le „N. Freie Presse“, temveč tudi „Neues Wiener Tagblatt“, ki hoče biti glasilo demokratov, pozivlja Taaffeja, da naj razdere vse zveze s Hohenwartovim klubom, in preti, da sicer pojdejo levičarji zopet opozicijo. Nadalje daje ta list razumeti, da bi morali iz ministerstva odstraniti poleg grofa Falkenkayna še nekaj drugih ministrov, ki neso za sedanje razmere. Gospoda je postala predrzna. Upamo, da se ji ne spolnijo želje.

Reforma uprave na Ogerskem. Prav nič se še ne vé, kaka bode usoda vladne predloge o reformi uprave na Ogerskem. Specijalna debata traja že nekaj dni, pa še naslov ni rešen. Cela vrsta opozicijskih govornikov se je oglasilo k naslovu. Seveda stavi vsak kak poseben predlog, da le more dvakrat govoriti o isti stvari. Skrajna leвица vidno napenja vse sile, da bi z govori debato zavlekla.

Dodatni kredit k ogerskim skupnim državnim stroškom. Lani je ogerski finančni minister predložil budget brez primanjkljaja. Občna sodba je bila, da je budget preoptimistično sestavljen in res se je pokazalo, da je bilo tako. Vlada je letos morala zahtevati dodatni kredit. Te dni se je obravnavalo o tej vladni zahtevi in opozicija je hudo prijemala vlado in zahtevala, da se konec naredi tem dodatnim kreditom.

Vnanje države.

Rusija in Turčija. Ruski veleposelnik Nelidov se je v ponedeljek pritoževal pri velikem vezirju, da je sultan vsprejel dva bolgarska državna dostojanstvenika. Ruska vlada, — rekel je Nelidov, — iz te avdijence posnemlje, da je Turčija premenila politiko nasproti Rusiji. Veliki vezir je odgovoril veleposelniku, da se moti. Sultan pa ima pravico, da vsprejme vsakega državljana sicerne države, naj bode tudi minister. S tem je dal veliki vezir veleposlaniku razumeti, da je to notranja turška zadeva, v katero se Rusija nima mešati. V Carigradu mislijo, da je ta stvar zdaj poravnana.

Avdijenca bolgarskih dostojanstvenikov pri sultanu. Sultan je vsprejel Vulkovića in Nacevića, da je s tem dal Vulkoviću in bolgarski vladi nekako zadoščenje, ker bolgarskega zastopnika niso vabili k banketu ob obrezovanju princev. Hotel je pa sultan pokazati bolgarski vladi posebno svoje zaupanje tudi zaradi tega, ker je Stambulov zavrnil neke predloge Trikupisove zastran Makedonije. Pri tem vsprejemu se pa priznanje bolgarskega kneza ni omenilo in se sploh ni govorilo o politiki. Bolgarski finančni minister je izrazil željo, da bi se bolgarska in turška železnica zvezali pri Küstendilu, in sultan je obljubil, da se bode oziral na to željo.

Rumunski zbornici sta se nepričakovano zaključili. Vladna večina je v zbornici že bila jako slaba. Več predlogov je zadnji čas vlada umaknila, da se je izognila porazu. Opozicijski vodje so se pogajali z raznimi frakcijami, da bi se vladi izrekla nezaupnica. Njih pogajanja niso bila brez uspeha. Vlada je pa vse to izvedela in je hitro zaključila zborovanje, da ne pride do ministerske krize.

Francoska zbornica. Predčera je v zbornici francoski Laur interpeloval vlado zastran tega, da nemško veleposlaništvo neče podpisovati potnih listov. Minister vnanjih zadev Ribot se je izrekel proti temu, da bi se o tej stvari razgovarjalo. Zbornica je pa vzlic temu sklenila, da se razprava začne. Minister je naposled toliko pregovoril zbornico, da se je razgovor o tem odložil za drugo sejo, v nadi, da bode ministerski predsednik pregovoril zbornico, da opusti to kočljivo stvar. Če se Freycinetu ni posrečilo pregovoriti večine poslancev, prišlo bode najbrž do ministerske krize.

Volilna reforma v Angliji. Angleški ministerski predsednik je pri nekem banketu napovedal volilno reformo. Volilna pravica dala se bode samostojnim ženskam, vzela pa onim volilcem, ki brati in pisati ne znajo. Poslednja določba hoče naperjena proti Ireem. Nedavno je na Irskem zmagal pri dopolnilni volitvi protiparnelist. To pa Angležem ne ugaja in po angleških listih se je zatrjevalo, da je tak izid volitve le temu pripisovati, da je irska duhovščina nezakonito vplivala na volilce, ki ne znajo brati in pisati.

Portugalsko. Portugalska vlada bode predlagala, da se pomanjšajo kazni osobam, ki so zaprte zaradi političnih zločinov. To pomanjšanje kazni se pa ne bode raztezalo na časnikarje, ker opozicijski časniki vedno ščunjejo proti vladi.

Izvirni dopisi.

S severnega Pohorja, 15. julija. (Amerikanci se vračajo. — Stanje naših kme-

(Dalje v prilogi.)

lepo je življenje, kako neizrekljivo krasno, zdelo se mi je, kakor bi duhal prijetno vonjavo bogatih travnikov, njiv in gozdov... pa nisem vedel sveta, ne pomoči. Veroval sem, da moram umreti in to prepričanje je bilo grozno. Slednjič se mi je milo storilo in milo sem se zajokal.

Potem sem slišal, kako so se vratica zaloputnile; ozrem se, in videl sem tebe in Riho, kako k meni prihajata, in sočutje se je vama kazalo na licu. Meni se je olajšalo nekoliko, a moja žalost je bila bolj resna. Smrt je izginila. Mrtvašnica se je zdela temnejša in dišalo je po sežganih svečah.

Molče smo šli ven. Bila je noč, a ne temna. Zrak je bil mrzel, zimsk, akoravno smo videli na grmih listje. Naenkrat se nam je zdelo, da vse okrog nas postaja belo in svetlo. „Moj Bog, kaj je to?“ vprašal si z žalostnim glasom „SNEG JE!“ odgovoril je Riha jako tiho in utrgal neko cvetlico. „Ah ne“, opomnil sem naglo, „to so sami beli, krasni cvetovi!“ Le pogledajte — tukaj — in tamkaj tudi! Sam evet in sam evet! Pa tam tudi in tam tudi! In v resnici so to bili beli, zvezdasti cvetovi in so pokrivali vse, kar je bilo pred nami. Pripognil sem se, utrgal jih polno perišče in raztrosil jih okrog sebe. Predno so padli na tla, spremenili so se v nove in nove bele cvetove. Vonjave pa nismo čutili nobene. Kmalu potem mi je neki mrak zagnil oči in zdramil sem se. V prsih so mi ostali vsi neprijetni, nenavadni občutki, in zdaj mi je tako tesno pri srcu... čuj, Polák, jaz danes padem!“

„Ne bodi neumen!“ rekel sem odločno, da ga

potolažim. Pa nikakor se nisem mogel ubraniti nenavadnega čutstva, katero je povzročilo v meni njegovo pripovedovanje. Tako vroče mi je prihajalo, da sem se spotil in h koncu sem veroval, da mora Járka danes umreti. „Revež!“ pomislil sem si. „Tako mlad, dober človek!“

Pa med temi sočutnimi občutki sem zapazil tudi sebično veselje zaradi tega, ker mene smrt ni peljala k altarku.

Járka je vzdihnil v mrzli zrak. „Moj Bog,“ zašepetal je, „koliko mora človek pretrpeti.“

„Bo že dobro!“ tolažil sem ga.

„Oh, nikakor ne bo!“ In zamislil se je. Potem je rekel mehko: „Veš-li, na kuga sem se spomnil? Spomnil sem se na rajnega staraga očeta. Revež, ta je trpel!“

„Vsak trpi — in vse mine!“

„Da, mine. Jutri ne bom več s tabo! Glej, dosti dolgo sva bila skupaj in marsikaj sva pretrpela!“

Spoznal sem na njegovem glasu, da se zopet joče. —

„Molči no, — kolikokrat si že tako govoril? In vedno še živiš!“ zaklical sem veselo.

„Pa danes bo konec. Moj Bog, ti cvetovi so bili beli... Ne vem, kaj se z menoj godi, da se ne morem pomiriti.“

„Neumnost!“

„O ne, neumnost ne — ti dobro veš!“

Prijel sem njegovo majhno roko in nežno jo stisnil.

tov. — Nepričakovan slučaj.) Pred par tedni vrnil se je nepričakovano iz Amerike jeden tukajšnjih „Amerikancev“, — kakor tukaj sploh nazivamo izletnike v Ameriko, — lastnik malega posestva blizu Kaple poleg Arveža. Dospelši na dom, obiskal je sorodnike onih, še na onej strani Atlantskega morja ostalih znancev, zlasti soprogi dveh svojih tamkaj ostalih bratov. Iz njegovih ust slišali smo res marsikaj zanimivega. Zatrjeval nam je med drugim, da v Ameriki ni več tako, kakor je bilo še pred par leti, da je tam najti res neizmerno bogastva, uboštva pa še več.

Koliko je bajt tam delavcev, ki iščejo dela, pa ga ne morejo dobiti! Koliko je tam ljudij, katere so razni prestopki pregnali iz njih prvotne domovine, ki pa kot spridenci tudi v Ameriki niso nič prida.

Amerika, — rekel je, — je dežela, v katerej se dá kaj zaslužiti, ako hoče človek delati z naporom vseh svojih telesnih močij, — kajti rudokopi zaslužijo običajno po dolarju in še kaj več na dan, kjer pa vendar zaslužka ni móči tako lahko zapraviti, kakor pri nas.

V onem delu Amerike (v obližju Pittsburga), kjer so se nastanili naši „Amerikanci“, sploh ni takšnih krčem, kakoršne so pri nas, kjer bi pijanec mogel posedati po cele dneve ter zapravljati svoj zaslužek. Pivo, glavna tam znana pijača, prodaje se v krčmah, podobnih našim prodajalnicam, kjer ni stolov niti miz, da bi pivec mogel sedeti, marveč stojé mora tolažiti svojo žejo.

Več nego dva vrča zaporedoma ne dobí pijače nobeden pivec. Kdor hoče več piti, mora iti v drugo pivnico, ali pa dobiti si pijače na dom. Zaradi takšnih razmer tudi pijancev ni dosti videti v Ameriki. Sploh pa naš znanec petero rečij ni videl v Ameriki: 1. ni videl vina; 2. ni videl „lazi“ in „skočie“ (kajti ta golazen bajt pogine v Ameriki), pač pa obilno stenic; 3. ni videl nikogar, da bi pred komu snemal pokrivalo (Amerikanci hodijo pokriti še celó v svojo protestantsko cerkev); 4. ni videl ljudij krofastih ali hromih od rojstva, in 5. ni videl tam nobenih beračev. Poslednje rokodelstvo bilo bi v Ameriki tudi najslabše, kajti delavcu plačajo kolikor ménijo, da si zasluži, beraču pa bi tam gotovo nihče ne dal niti jednega centa (amer. krajcarja).

Sicer pa je Amerika — po opisu našega znanca — dežela, preprežena kakor s pajčevino z gosto mrežo železniških prog, na katerih leže na jednej progí po dva, tri in še več tirov. Zaradi tega tudi neprestano hruščanje železniških vlakov in prepogoste, neizogibne nesreče na železnicah, ki drdajo brez pravega določenega voznega redú. Celó ta vlak, v katerem so se vozili naši „Amerikanci“, tresčil je na razkrižju ob družega, pri čemur je skočilo nekoliko vagonov s tira, a iz topoglavega

stroja začel je škropiti na daleč in visoko vroč dež. Vagoni in stroji so v Ameriki znatno večji in težji od naših, a tudi voznja dosti urnejša. Le to se je zdelo našim ljudém čudno, da tam jemljejo ljudi na vsak železniški vlak povsod, kjer je na dano znamenje vlak le ustaviti mogoče, torej tudi sredi zaraslega lesovja. Oni, ki se hoče peljati, maha poleg tira z belim robcem, in konduktér ga naznani strojevodju, da ta ustavi vlak. To je pač prav po ameriškansko.

Drugi ameriškanski običaj, ki grozno bije v oči, pa je velikanska predprava, katero tamkaj vživa ženski spol. Deklina, komaj da more dobro govoriti, dobí v ameriškanskej krčmi pijače, kolikor je hoče piti ali odnesti na dom, dočim fantin pred dvajsetim letom ne dobí ničesar, če sploh krčmar noče zapasti kazni. Ako se slučajno vname pravda med moškimi in žensko, mora biti prvih vsaj sedem, da obvelja njih pričevanje proti jednej ženski, kajti pričevanje šestih moških uniči lahko jeden sam ženski glas. Skratka: moški, mule in konji, ti trpijo v Ameriki, ki je za ženske zares raj, kar se tiče dela in živčja. — Toda lahko da ni v vsakem kótu Amerike takó, in naš znanec je opisoval samo to, kar je slučajno sam videl.

Pač zanimivo bilo je res za nas slišati takšno opisovanje našega domačina, ki pa je priznal, da mu je v Ameriki postajalo vkljub zaslužku od dné do dné dolgočasneje, in da je pri delu pod zemljo neprestano mislil le na dom in svoj rojstveni kraj — domovino slovensko. V Ameriki je manj hribov in gorá, ki tudi niso tako visoke, niti tako strme, kakor v domači deželi slovenski; toda odvzemi Ameriki železnice, pa imaš pred seboj pravcato puščavo. Nikjer nikakšnih zgodovinskih predmetov, nikjer belih cerkvic, raztrošenih kmetij, nikjer križev ali kapelic poleg ceste, z jedno besedo: dežela, povsem drugačna od domovine slovenske. Pesnik tam ne more péti:

„Imate cerkve, na njih križe,
Da vas vodijo k nebu bliže.“

zaradi česar začel je biti v srcu vernega kristijana v tem kraju naposled tako pusto, tako prazno in dolgočasno, da z ničemur ne more potolažiti več tega dušnega glada, da mu ni hrana, ni pijača več ne diši, da ga neprestano vleče tje, kjer mu je tekla zibeljka, kjer je péla mati nad njim prvo svojo pesem.

Pa je tudi zatrjeval naš znanec, da vsled tega dušnega gladu ne ostane nobeden naših „Amerikancev“ dolgo v Ameriki, da pridejo vsi, in nekateri bili bi potovali že kar z njim, da bi bili imeli priliko, se prej pomeniti o tem. Torej ne branimo ljudém iti v Ameriko, vsaj se bodo vrnilí sami!

Pač pa bi bilo dobro, da se rodoljubi resno poprimejo dela ter osnujejo društva, ki bodo kupovala posestva takšnih lastnikov slovenskih, kateri

hoté poskušati svojo srečo v Ameriki. Znano nemško društvo in tudi posamezni nasprotniki Slovencev kar prežé, da bi se izvohala kje kmetija, koje lastnik se je namenil v Ameriko, kajti takoj se vrté okrog njega, kakor óse okoli sladkega mošta, prigovarjajoč mu in ob jednom kupujoč njegovo imetje, katero prodaje marsikateri kar za slepo ceno. Posamezni ne premorejo ničesar, bodisi, da nimajo toliko kapitala, da bi vsako takšno kmetijo mogli kupiti, bodisi, da jih v tem navadno prehité vsiljeni in premeteni Nemci.

Takó izgubivamo čedalje bolj tla pod svojimi nogami, domovina naša se nam krči, in ako je slučajno naš emigrant še nesrečen v Ameriki, da si želi in pride domov, prišel je vendar s tem ob svoje domače ognjišče, katero od Nemca ne bode dobil z lepa nazaj. Ko bi pa posestvo njegovo kupilo n. pr. slovensko društvo, lahko bi je odkupil od njega čez nekaj let zopet nazaj, ko bi se mu le posrečilo, nabrati si v Ameriki denarja. Marsikateri sedanji nezadovoljnej, ko bi si nabral v Ameriki dovolj skušenj, rabotal bi potem na svojem zemljišču z dvojnimi pridomi, naučil se sam, pa tudi znanca svoje naučil prave varčnosti, in tako bi zemlja slovenska rodila popolnoma dovolj, kolikor potrebujejo njeni sinovi za svoje preživljenje. Brez takšnih društev, brez prave varčnosti in pametnega gospodarstva pa lezemo čedalje globlje in globlje v žrelo očitnej pogubi. Sedaj bi bila poslednja nádeja še — Amerika, kajpak, ko niti te nádeje več ne bode? Skrajni čas je torej, premišljevatí na takšno društvo.

Kmetje v našem gorovju imeli so poslednji čas mnogo prav bridkih skrbij. Skoro vsi brez redkih izjem, ki barantavajo s pridelano lesenino, katero so oddajali lansko leto umrlemu lesotrcu Paherniku v Vuherju, so tudi zapisani v njegovih knjigah. Pokojnik zapustil je velikansko svoje premoženje dvema odraslim sinovoma, od katerih jeden, več ali manj slaboumen, imel bi dobiti oni delež, ki se ima iztirjati še od kmeta. In vsi ti dolžni kmetje morali so priti k beležniku v Marnberg, da so tam izpovedali, koliko prav za prav znašajo njihovi dolgovi, izplačanje katerih pa jim res ni prizadevalo malih skrbij, kajti kje dobiti v ta namen potrebnega denarja? Od hranilnic, ali posojilnic? To so pa sitnosti, da si ni treba misliti večjih, zlasti ker nemčurji vedno trdijo, da bodo slovenske posojilnice tirjale nazaj v kratkem svoja dosedanja izposojila! Ni čuda torej, da so se kmetje razveselili novice, da so stopile naše posojilnice s češkimi hranilnicami v zvezo (v katerih, mimogredé povedano, hranijo bratje Čehi nad 70 milijonov goldinarjev ležečega denarja), da bodo torej lahko pomagale, kadar in kjer bode treba. — Toda previdnost božja rešila je dolžne kmete na drug način iz zagate. Dotičnega postavnega dediča poklical je

„Kdor sanjam verjame, senco lovi,“ spregovoril sem trdno, trudeč se, premagati svojo razburjenost. „Videl boš, da bova jutri skupaj, kakor danes.“

Odgovoril ni. Zakašljal je in se zavil bolj v svoj plašč. Meni se je nakopičilo zdaj v mislih toliko predstav in spominov, da me je kar glava bolela. Mladi, otroški obraz Járkov se mi je vedno prikazoval. „Ne bom se z njim več pogovarjal,“ pomislil sem si sentimentalno in odkritosrčno, „ne bom ga več tolažil. . . revček Járk! Koliko se spominja starišev in koliko joče! Ta ni za vojsko, ta ni za to!“

In v spomin mi je prišlo, kako se je rad v ognji skrival za drevesa in kako nerad je jedel slabo kuhano meso, ki smo ga večkrat v dežju na ognju skuhalí, in smilil se mi je ta bojazljivi kadet tako zeló, da so se mi kar solze vlile.

Bilo je še daleč do jutranje zarje, ko smo že vsi vstali.

Vsaki stotniji so prinesli vojaki sod rudečega vina in suhorja.

Hitro smo zajutrkovali in vrnili se potem na svoja mesta. Vojaki neso bili danes tako veseli in gostobesedni, kakor sicer.

Od daleč se je slišal zdaj pa zdaj strel, kakor znamenje bližajoče se bitve. Začelo se je daniti, tako da smo razločevali obrise cerkvice in bližnjih poslopij, a na ravnino pred vasjo se ni še videlo. Prešinljiv, suh mraz je uplival na nas jako neprijetno.

Járka ni pil vina. Stal je klaverno pri zidu in strgaval s sabljo malto.

„Se zmiraj misliš na to?“ vprašal sem ga, nabijajoč puško.

„Na to in na vse!“ odgovoril je pobito. „Poglej, kako je to danes čudno. In kazal je okrog sebe. „Moj Bog, prvi sneg!“ vzkliknil sem, čutéč na licu hladne snežinke.

Járka je pogledal kvišku. Nebo je bilo temno. „Naletava,“ rekel je klaverno in zakašljal.

„Zdaj bodo slabi dnevi!“ rekel sem.

„Za-me ne več!“ naglo in nekako razdražen odvrne Járk.

Nisem več odgovoril. Obmolnil sem in premišljeval, koliko tisoč jih stoji zoper nas, koliko tisoč nas vsak dan pade, in življenje se mi je zdelo ta trenotek ničredno.

Ni bil še popolnoma dan, ko se je boj vnóvič vnel. Sovražnik je zopet udaril na nas. Okrog vasi v temnem jelševju grmeli so streli in od daleč so doletavale sem krogle. Razločevali smo že posamezne oddelke sovražnikov, pomikajoče se z nenavadno naglostjo naprej. Snežilo je vedno gosteje in kraj je dobil popolnoma novo, nenavadno lice.

Járka je gledal čez zid pokopališča na oddelke dragoncev, kateri so se v divjem diru umikali svinčenkam sovražnikovim okrog vasi. Njih rudeče kape in močni konji zginitli so kmalu za gričem.

Začeli smo streljati.

Sovražnik, stojéč ne daleč od nas, začel je močno streljati na vseh straneh. Pa na našo stot-

nijo je streljal jako malo, ker smo bili dobro zavarovani. Glavni naskok je bil namerjen na desno stran, kjer je bila razvrščena cela naša divizija in od koder so najbolje streljali nanj. Mi smo streljali nenavadno naglo in nekako veselo. Járka je sedel na zidu in kazal s sabljo, kam naj merimo.

Naenkrat smo obstali. Doli, v neposrednji bližini, na pustem vrtu starega poslopja pokazala se je ogromna množica sovražnikovih pešcev. Ustrelili so.

Nad našimi glavami so zafrčale svinčénke. Nekateré so udarile v zid, druge so se odbile na njega površju. Nekdo je zavpil milo in koj potem je zadonelo, kakor če pade nekaj na tla. Ozrl sem se na to stran.

Na travi ozkih dveh grobov vznak je ležal Járka, popolnoma raztegnjen in glavo je imel razstreljeno. Od ust se mu je kadila še zdaj zmrzujoča sopara. Hotel sem bežati k njemu, a nesem mogel, ker moral sem streljati na sovražnika.

Streljali smo skoraj deset minut, predno smo zapodili sovražnika iz vrta. Kraj je bil že ves bel, pokrit s tanko sneženo odejo.

Bilo je dano povelje, da se umaknemo.

Ko smo zapuščali pokopališče, ozrl sem se še enkrat po Járkí, ki je ležal na belem površju pokopališča. Od ust se mu ni več kadila sopara. Bil je mrtev.

Ta trenotek, ozirajoč se po ogromni, zasneženi planjavi, spomnil sem se Járkovih sanj o belih cvetovih. Ležal je zdaj med njimi, tako hladén, kakor oni, in novi in novi se nadali na njega in zemljo

namreč Bog pred tednom k sebi ter s tem preprečil namerjano iztirjevanje pri barantiji nastalih dolgov. Za pokojniki navadno žalujejo, tukaj pa si je marsikateri samo globoko oddahnil ter vzdihnil: „Bodi mu Bog milostljiv sodnik!“ Dal Bog, da bi to veselje naših kmetov ne bilo še prezgodnje!

Iz Sevnice, 16. julija. K prijaznemu dopisu iz Boštanj v štev. 155. „Slovenčev“ o birmi v Sevnici naj pripomnim to-le:

Vseh birmancev je bilo 605, iz domače župnije 431, iz sosednih župnij pa 174.

Na večer 5. julija so bile vse hiše razsvetljene razven ene, katere posestnik pa ni naše vere; v dveh hišah so le malo prehitro luči pogasili.

Posebno krasno in veličastno je bil razsvetljen grad nad trgov.

Iz Gor. Grada, 16. julija. Pri nas smo dné 12. t. m. prav slovesno praznovali praznik sv. Mohorja in Fortunata. Pélo je šest jako dobro izvežbanih pevcev mašo g. A. Foersterja. Čast in hvala gg. pevcem, pevovodji in tudi velečast. g. dekanu, ki rad podpira cerkveno petje.

Dnevne novice.

V Ljubljani, dné 18. julija.

(V Prago) se je včeraj popoldne pripeljalo 44 državnih poslancev, med njimi grof Hohenwart skoraj z vsemi slovenskimi državnimi poslanci in grof Coronini. Na čast gostom priredé danes zvečer konservativni češki veleposestniki slavnosten banket. Tudi dr. Rieger se je pripeljal v Prago, da pozdravi svoje znanee in prijatelje.

(Cepljenje koz.) Notranje ministerstvo je z odlokom z dné 8. julija t. l. v priznanje zaslug pri cepljenju koz v letu 1890 podelilo prvo premijo v znesku 63 gld. začasnemu okrožnemu zdravniku v Cirknici, gosp. Engelbertu Busbachu, drugo v znesku 52 gld. začasnemu okrožnemu zdravniku v Mokronogu, g. Ign. Mahorčiču, tretjo v znesku 42 gld. začasnemu okrožnemu zdravniku v Cerkijah, g. Ed. Globočniku. Deželna vlada je izrekla priznanje za trud p. n. gospodom duhovnikom, ki so: J. Hofstetter, č. kanonik in dekan v Postojni; M. Preželj v Mavčičah, J. Poličar v Podbrezji, J. Debelak Preddvorom, J. Lavtižar v Kokri, Fr. Zbašnik v Hinjah, J. Zupančič na Topli Rebri, J. Lavrič v Ambrusu, J. Sajovec v Slavini, V. Bernard v Mrzlem Polji, J. Bajec v Nedanjem Selu; gg. nadučitelji: J. Kragelj v Trziči, Fr. Papa v Škofji Loki, A. Skala v Britofu, P. Kavčič v Senožčah; gg. učitelji: J. Okorn Preddvorom, Fr. Gros v Predasliji, A. Likožar v Goričah, M. Dabelak v Trsteniku, J. Krenner v Škofji Loki, A. Crman v Poljanah, L. Knifše na Trati, A. Bregant v Selcih, M. Kos v Velesovem, K. Završnik v Dupljah, P. Borštnik v Hinjah, J. Hutter na Topli Rebri, J. Jarm v Ambrusu; priznanje so dobili dalje g. Možina v Dolnji Vasi, g. Železnikar v Trziči in okrajna babica Berger v Trziči.

(Stari grobovi.) Poroča se nam: Te dni je našel Janez Hiršel, posestnik iz Koprivnika pri Polšniku v litijem okraju, na njivi mrtvaško glavo, ko je ogrinjal krompir. Razkopaval je dalje in našel v pesku še vse cele kosti štirih mrličev. Pri treh moških truplih so ležale štiri sulice, sekira, nož, bronasta ploča od pasa, nekaj obročkov; pri ženskem truplu je bila bronasta zapestnica in prejno vretence G. J. Pečnik si je dné 12. t. m. ogledal ta kraj in odkril drugi meter globok grob, v katerem so v neredu ležale kosti dveh mrličev, lep rudeč lonec, črn pisiker, dobro ohranjena sekira in dva obročka od pasa. Dalje niso razkopavali, ker je njiva obsejana s krompirjem. Naš poročevalec misli, da so grobi iz 3. stoletja pred Kr. Ljudje so skoraj gotovo stanovali na 831 metrov visokem Glineku, kjer sedaj stoji cerkev sv. Jurija. Gotovo je v bližji še več grobov. Enake grobe so odkrili pri Mokronogu, pri Strahulji za Savo blizu Zagorja in v Javorju nad Sosttrim.

(Napad na osebni vlak.) Osebni vlak južne železnice, ki je včeraj po noči ob 1/4.1. uro prišel iz Št. Petra na Reko, bil je v veliki nevarnosti. „N. Fr. Pr.“ se je namreč brzojavilo, da je med postajama Sapijane in Judani sprevednik zapazil pet velikih skal na tiru. Ko ne bi bil hitro ustavil vlaka, zgodila bi se bila velika nesreča. Napadnike iščejo; na Reki so takoj govorili ljudje, da so napadniki hoteli oropati vlak.

(Novo deželno gledišče.) V bralni sobi kranjskega muzeja so razstavljeni načrti slik za novo

gledišče. Načrte so izdelali: Ivan Šubie, Wettach, gspđ. Kobilea, Ogrin, Vesel, prof. Liebscher v Pragi in tvrdka Winter & Richter na Dunaji.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je danes v jutro došlo pisanje e. kr. glavne direkcije avstrijskih državnih železnic te vsebine, da se glede na našo prošnjo častitim udeležencem naše VI. velike skupščine v Kámeniku za četrtek, 23. t. m., dovoljuje separaten osebni vlak št. 2158, ki bode zvečer vozil iz Kámenika v Ljubljano. — Istotako je imenovana glavna direkcija pritrdila naši prošnji, da se bodo na imenovani dan na vseh postajah med Ljubljano-Kámenikom dobivale tour- in retour-karte pri vlakih št. 2153 in 2155.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Družba sv. Cirila in Metoda) prejela je po gospej Tereziji Svetčevi od g. Ivana Jamerja, oskrbnika črnotoške graščine, ter deklet iz Šmartna: Alozije Porenta, Marije Repina in Antonije Mandelj raznovrstnih knjig v vkupnem 37 zvezkov. Beležujoč ta letošnji sedmi dar iz domoljubne litijske-šmartinske doline stavimo v zlasti ondotno ženstvo ponavlja slovenskemu svetu v vzgled resničnega domo- in rodoljuba!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Slovenski abiturijenti) nameravajo prirediti razhodno veselico v začetku meseca avgusta v prostorih ljubljanske čitalnice. Veselica bode jako slovesna; že sedaj delajo se mnogobrojne priprave.

((Umrli) je v Idriji dné 16. t. m. c. kr. učiteljica Marija Krašna v 73. letu svoje starosti. Delovala je 37 let v izobraženje ženske mladine; mnogo organistov jo gotovo spoštuje kot izvrstno učiteljico godbe, v kateri je poučevala za časa idrijske pripravnice. Naj v miru počiva!

(Brzovlak v Prago) povodom velike deželne razstave in drugih slavnosti pojde dné 13. avgusta t. l. Udeležba po jako znižani ceni bo mogoča iz Trsta, Gorice, Ljubljane, Zagreba, Zidanega Mosta, Ptuj, Grada, Brucka ob M. in z vseh vmes ležečih postaj; toda priredil bode se vlak le potem, če se do 25. julija oglasi zadostno število udeležencev. Opozarjamo torej tem potom vse, ki nameravajo sedaj jako ugodno in ceno priliko porabiti, naj naznani to gotovo do 25. t. m. prireditelju gosp. Jos. Paulinu (potovalna pisarna v Ljubljani) ter ob enem tudi razred prostora. Cena, odhod vlaka in drugi pogoji so enaki onim dné 26. junija t. l.

(Petindvajsetletnica I. ljubljanskega društva za podporo in oskrbovanje bolnih in onemoglih društvnikov) praznovala se bode jutri dné 19. jul. Pred 25 leti ustanovilo se je to blagodejno društvo po vrlih meščanih ljubljanskih, kateri so svojim ubožanim someščanom naklonili podporo za čas bolezni in onemoglosti. Predsednik temu društvu je bil dr. Etbin Henrik C o s t a, kateri je bil tudi do svoje smrti vedno goreči podpornik in odličen svetovalec v vseh zadevah društva. Trde čase je že društvo imelo, zglasila za podporo so se vedno množila, število podpornikov pa je padalo. V teku 25 let izdalo je društvo nad 25.000 gld. podpore za bolne in ohromele društvnike, in ker ni bilo mogoče ustrezati s podporami mnogim prošnjam, začelo je društvo prirejati javne tembole v Ljubljani, katere so bile poprej neznane v našem stolnem mestu. Za društvo se že več let trudijo predsednik g. dr. Keesbacher, dalje gg. dr. Schaffer, Anton Klein in Ivan Kovač. Mnogo je deloval v prid društva tudi pokojni g. M. Pakič. Želimo, naj bi to društvo tudi v prihodnje tako blagodejno delovalo v korist revnih meščanov!

(Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov) se udeleži jutri zjutraj ob 8. uri sv. maše na Rožniku; pri sv. maši pje moški zbor.

(Javna dražba.) Dné 29. julija ob 9. uri popoldne bo v c. in kr. vojaškem oskrbovalnem magacinu v Ljubljani ustna dražba 380 1/2 kilograma suhorja (cvibaka). Pečen je iz pšenične moke, ali ni več tak, da bi se smel dati vojakom; tečna piča pa bi bil za živali. Pogleda se lahko vsak dan v oskrbovalnem magacinu.

(Vabilo k veselici), katero priredi „bralno društvo“ v Spodnji Idriji v nedeljo dné 19. julija 1891. l. ob 4. uri popoldne v gostilni gospoda Leopolda Žnidaršiča. Vspored: 1. D. Fajgelj: „Pobratimija“, moški zbor. 2. dr. B. Ipavec: „Na hribih“, mešan zbor. 3. Abt: „Domoljubje“, moški zbor. 4. Fr. Gerbic: „Svojemu čolniku“, samospjev s spremljevanjem harmonija. 5. A. Nedved: „Nazaj v planinski raj“, mešan zbor. 6. Hr. Volarič: „Slovenski svet, ti si krasn!“ moški zbor. 7. dr. B.

Ipavec: „Narodna“, mešan zbor. 8. J. Kocijančič: „Venec narodnih pesnij“, moški zbor. 9. Prosta zabava. Med posameznimi točkami svira domača godba.

Telegrami.

Dunaj, 18. julija. Uradni list je objavil imenovanje dosedanjih članov najvišjega zdravstvenega sveta za prihodnjo triletno dōbo.

Budimpešta, 17. julija. Danes zjutraj se je pripeljala rumunska kraljica z velikim spremstvom; zvečer odpotuje v Benetke.

Budimpešta, 18. julija. Vlada je državnemu zboru predložila nov načrt postave, s katero se prenaredi in dopolni dosedanja volilna postava.

Pariz, 18. julija. Štrajk železniških delavcev se je razširil tudi po deželi in vzbujal resne skrbi. Štrajkoveci hočejo s silo zabraniti delo.

London, 17. julija. V mestu Superior je vrtnice razrušil mnogo hiš; zrušila se je tudi hiša v delu in pokopala do 50 delavcev pod razvalinami.

Piccoli-jeva tinktura za želodec je mehko, toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov vrejačje sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje. — Cena steklenici 10 kr. (300—138)

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
17	7. u. jut.	73 46	19 4	sl. svzh.	jasno	0-00
	2. u. pop.	73 34	28 8	sl. jzpad		
	9. u. zveč.	73 51	22 0	"	oblačno	
Srednja temperatura 20-1°, za 1-0° nad normalom.						

Stanje avstro-ogerske banke

dné 15. julija 1891.

(Brzojavno poročilo.)

Bankovcev v prometu	gld.	404,783.000	(— 5,697.000)
Kovinski zaklad	"	245,586.000	(+ 1,325.000)
Listnica	"	142,718.000	(— 6,183.000)
Lombard	"	22,673.000	(— 1,732.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld.	49,941.000	(+ 8,316.000)

Ta tovarna izdeluje po prav nizki ceni

cerkvene orglje in harmonije

Glasovi so silno lepi in sestava jako močna. Vplačevalni pogoji so ugodni.

Ceniki orgelj in harmonijev pošiljajo se zaštonj.

V kratki dōbi 16 let narejenih je bilo blizo 300 novih orgelj, med temi bilo je več velikih, kar je najboljši dokaz o izvrstni zmožnosti in reselnosti te tvrdke. (24—14)

Priznana najcenejša prodaja dobrih in trajnih

šivalnih strojev.
Največja izber najboljših tu- in inozemskih izdelkov, starih po 8 glđ. in dražje, novih pa po 25 glđ. in dražje. — Vestna in rečna potrežba je moje načelo. — Ustanovljeno 1886.
Jurij Herbst, mehanik. Dunaj, VI., Marchettigasse 18.

Ravnokar je izšla v novi kaj lični izdaji molitvena knjižica z naslovom:

Stežica v nebesa.

Bukvice
pridnim otrokom
mesto podobic.

Izdala in založila
J. in Z.

Četrtri natis.

Radi primerne vsebine za otroke res kaj prikladna knjižica velja pol trdo vezana samo 10 kr. komad. Dobiva se v **Katoliški Bukvarni v Ljubljani.**

Najnižje cene.

Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Zbirka
DOMAČIH ZDRAVIL,
kakor jih rabi
slovenski narod.
S poljudnim opisom
človeškega telesa.

Dobiti je v Celju pri založniku Dragotinu Hribarju. Cena 40 kr., s pošto 45 kr. — Na prodaj je tudi v „Katoliški Bukvarni“, J. Giontini-ju in M. Gerber-ju v Ljubljani. 1 (3—3)

Prekupei dobijo popust.

Po o. kr. priv. občni zavarovalnici v Trstu ustanovljena

Ogrska akcijska zavarovalnica za zavarovanja proti škodam po toči in za pozavarovanja v Budimpešti

prevzema zavarovanja
proti škodam po toči
po trdno določenih premijah brez doplačilnih zavez po dovršeni škodi.

Vplačanega je 1 milijon goldinarjev a. v.

Škode se hitro in popolnoma izplačajo. — Zavarovalnica je še le po četvi, t. je 30. septembra, in sicer na menjico plačati. — Posestnikom, kateri so bili lanske leto pri tej družbi zavarovani, in niso nobene škode naznanili, dovoli družba, ako letos zopet pridelke pri njej zavarujejo, 10% odpusta od lanske premije.

P. n. članom o. kr. kmetijske družbe kranjske se zniža zavarovalnina za 5% od normalne premije.

Natančneje pojasnila daje glavni zastop v Ljubljani za Kranjsko v Gradišči št. 4, v vseh drugih krajih pa okrajni in lokalni zastopniki. (11—11)

Nepresegljivo za zobe
je
I. salicilna ustna voda
aromatična, upliva okrepčevaljoče, zabranjuje gnjilobo zob ter odstranjuje iz ust neprijetni duh. Jedna velika steklenica 50 kr.

II. salicilni zobni prašek
splošno priljubljen, upliva jako okrepčevaljoče ter ohranjuje zobe svetlo-bele, a 30 kr.

Navedeni sredstvi, o katerih je došlo mnogo zahvalnih pisem, ima vedno sveži v zalogi ter vsak dan po pošti pošilja

lekarna
Ubald pl. Trnkóczy
diplomovani posestnik lekarne in kemik, poleg mestne hiše v Ljubljani.

Dunaj: Lekarna Julija pl. Trnkóczy-ja, „pri zlatem levu“, VIII., Josefstadtstrasse 30.
Dunaj: Lekarna dr. Ottona pl. Trnkóczy-ja, „pri Radeckijem“, III., Radeckijplatz 17.

Zunanja naročila se s prvo pošto izvršujejo.

Tinktura za želodec,

katero iz kineske rabarbare, kerhlikovcovega lubja in svežih pomerančnih olupkov prireja **G. PICCOLI**, lekar „pri angelju“ v Ljubljani, je mehko, toda ob enem uplivo, delovanje prebavnih organov ureja joče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje. — Razpošilja jo izdelovatelj v zabojčkih po 12 in več steklenic. Zabojček z 12 stekl. velja gl. 1.36, z 55 steklen., 5 Kg teže, velja gl. 5.26. Poštino plača naročnik.

(60—17) (60—45)

Največja zaloga šivalnih strojev
JAN. JAX,
LJUBLJANA,
Najnižje cene.
Ugodni vplačilni obroki se dovoljujejo. (30—12)
Zamenjuje stare stroje.
Poprave vrše se točno trajno in ceno.

Cenilniki zastonj in franko.

Kipi Matere Božje lurške
v umetno izdelani skalni jami, solidno in trdno narejeni. (6—5)

Cena podobi z jamo vred:

Velikost podobi	od gipsa	od lesa
100 cm	glđ. 75.—	glđ. 90.—
75 "	" 40.—	" 58.—
63 "	" 30.—	" 42.—
56 "	" 20.—	" 35.—
45 "	" 10.—	" 25.—
35 "	" 7.80	" 18.50
26 "	" 5.50	" 14.—

Jamo brez podobe računam po velikosti.

JANEZ FRAIDEN,
kipar, Waldhofen ob Ybbs-u, Dolenja Avstrija.

EQUITABLE
Zjedinenih držav zavarovalno društvo za življenje v Novem Yorku.
Ustanovljeno leta 1859. — Koncesijonovano v Avstriji dne 11. oktobra 1882.

„Equitable“ je prvi in največji zavod za zavarovanja za življenje na svetu, zakaj to društvo imelo je največ zavarovanj l. 1890 glđ. 1.801,656.182
sklepalo je znova največ zavarovanj l. 1890 509,565.267
prejelo je največ premij l. 1890 87,591.708
Vsi zakladi znašali so 31. decembra 1890 298,109.361
Dobička je bilo koncem leta 59,351.118

Avstrijskim zavarovancem posebna garancija je velika društvena palača „Stock-im-Eisen“ na Dunaji, katera je vredna dva milijona glđ.

Uspehi dvajsetletnih doživljenjskih posobnih rent društva „Equitable“:

Podloga izplačevanja 1891. leta:

A. Navadno zavarovanje za slučaj smrti. Tabela I.				B. Zavarovanje za slučaj smrti z 20letnimi premijami. Tabela II.				C. Zloženo dvajsetletno zavarovanje za slučaj smrti in za doživetje. Tabela X.			
Starost	Vkupna premija	Vrednost v gotovini	Polica oproščena premij	Starost	Vkupna premija	Vrednost v gotovini	Polica oproščena premij	Starost	Vkupna premija	Vrednost v gotovini	Polica oproščena premij
30	gl. 454.—	gl. 573.—	gl. 1230.—	30	gl. 607.20	gl. 909.—	gl. 1940.—	30	gl. 970.60	gl. 1706.—	gl. 3650.—
35	" 527.60	" 693.—	" 1310.—	35	" 681.60	" 1039.—	" 1970.—	35	" 995.80	" 1746.—	" 3310.—
40	" 626.—	" 850.—	" 1310.—	40	" 776.60	" 1204.—	" 2030.—	40	" 1035.60	" 1813.—	" 3070.—
45	" 759.40	" 1065.—	" 1620.—	45	" 900.60	" 1424.—	" 2170.—	45	" 1100.80	" 1932.—	" 2950.—
50	" 943.60	" 1387.—	" 1930.—	50	" 1087.60	" 1746.—	" 2430.—	50	" 1209.—	" 2156.—	" 3000.—

Kakor svedočijo zgoraj navedene številke, osigurava renta razven brezplačnega zavarovanja za slučaj smrti tekom 20 let po tabeli I. povrnitev vseh premij z 2 1/2% do 4 3/4% po tabeli II z 4 3/4% do 5 3/4% po tabeli X z 6 3/4% do 7% obrestij. — Polica oproščene premij osiguravajo dvakrat toliko, a le do četrtega dela uplačenih premij. — Prosta posobna renta, nekaka polrenta z nekoliko višjimi premijami, daje zavarovancu po preteku jednega leta popolno svobodo glede na potovanja, prebivanje in na poklic, izvemši vojaško službo; po preteku dveh let je ni moči izpodbiti, po preteku treh let ne more več zapasti in jo je z ozirom na rento pri regulovanju moči urediti na šest načinov.

Pojasnila daje generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko v GRADCU in glavni zastopnik za Kranjsko: (26—1)

ALFRED LEDENIK v Ljubljani, Mestni trg št. 25.

Dovoljen semenj!

Po odgovoru slavnega o. kr. okrajnega glavarstva v Rudolfovem z dné 14. julija 1891, je

živinski semenj
na Veliki Loki pri Temenci
dovoljen dné 25. julija 1891, t. j. na sv. Jakoba dan.
Zupanstvo Velika Loka,
dné 15. julija 1891.
Klemenčič Franc,
župan.

(3—2)

Prevzete trgovine.

Podpisani p. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem svojo

trgovino z železnino

na Mestnem trgu št. 2 v Galle-tovi hiši združil s trgovino, katero sem kupil od g. **Fr. Terčka**, in da bodem nadaljeval to trgovino v prostorih

na Valvazorjevem trgu št. 5.

Zahvaljujem visokospoštovane naročnike za dosedanje zaupanje s prošnjo, da mi ohranijo i nadalje svojo naklonjenost, katero bodem opravičeval s točno, uljudno in ceno potrežbo.

Odličnim spoštovanjem
Štefan Nagy,
Ljubljana, Valvazorjev trg šte. 5. (3—1)

Praga.

Občna deželna razstava

v proslavo stoletnice prve obrtne razstave l. 1791 v Pragi

pod pokroviteljstvom

Njegovega ces. in kralj. Veličanstva

cesarja **Frančiška Josipa I.**

1891.

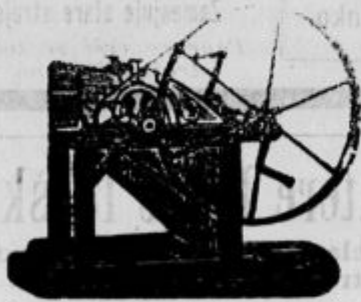
(16-18)

od dne 15. maja do 15. oktobra 1891.

Veda, umetnost, obrt, zemlje-
delstvo, slovesnosti,časne
razstave, svetec vodomet, shodi,
loterija itd.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Plugi, brane, njivni valarji, sejalnice, stroji za košnjo, obračalnica
za seno, konjske zobače, stiskalnice za seno, mlatilnice, gepelji, loko-

mobili, trieure, snažilnice žita, stroji
za robkanje turšice, slamoreznice, stroji
za trenje žita, za rezanje repe, za
mlenje in meškanje sadja, za stiskanje
grozdja in oliv, peronospora-aparati,
stroji za lupljenje ovočja, sušilnice za
ovočje in zelenjad, smrki (pumpe) za
vino, kletne priprave, smrki za vod-
njake, krožne žage, decimalne tehtnice,
tehtnice za živino, mlečni separatorji,
priprava za vzdigavanje sodov, stroji
za vrtanje, avtomatično delujoče sti-
skalnice sladke krme, stroji za žetanje,
■ ■ (20-11) treslice itd. (20-10)

Vse najbolje izdelano po najnižji tovarniški ceni.

Jamstvo! Pripravno plačevanje! Cas poskušnje!

Zaloga kmetijskih in vinorejskih strojev

IG. HELLER, II, Dunaj, Praterstrasse 78.

Bogato ilustrovani 144 strani obsežajoči ceniki v nemškem, italijanskem
in slovanskem jeziku se pošiljajo gratis in franko.

Zanestljivi zastopi se posod osnujejo.

Javna zahvala.

Na lloydovem parniku „Medusa“ imel sem za pre-
vožnjo iz Kalkutte 50 zavojev kôž naloženih, od katerih
jih je pa na ladiji razsajajoči požar 31 zavojev uničil.
Vrednost uničenih kôž cenila se je na 20.019.55 nemških
mark.

Označeno blago zavaroval sem pri sl.

„Severonemški zavarovalni družbi v Hamburgu“

na polico z dne 3. februarja, in mi je ista izplačala točno
in v kratkem času vso zavarovano svoto.

Dolžnost mi je, da zahvalim „Severonemško za-
varovalno družbo v Hamburgu“ za to tako izredno,
pošteno in kulantno ravnanje, in da označeno družbo pri-
poročim kar najtopleje.

V Ljubljani, meseca julija 1891.

(1)

Karol Pollak.

Št. 13.655.

Razglas.

(1)

Občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane je dovolil v
tajni seji dne 14. t. m. po **50 gld. podpore štirim samo-
stojnim obrtnikom** (mojstrom) različnih strokov, ki želé iti
ogledat si jubilejno razstavo praško.

Te popotne podpore bode oddal podpisani magistrat po za-
slišanji dotičnih obrtnih zadrug.

Obrtnikom, kateri reflektujejo na jedno omenjenih podpor,
oglasiti se je **do 25. t. m.** pri podpisanem magistratu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

16. dan julija 1891.

Župan: **GRASELLI** l. r.

Premija na svetovni razstavi v Londonu 1862, Parizu 1867, Dunaji 1873, Parizu 1878.

Klavirji na obroke za na deželo, salonski krilasti klavir, pianine,

iz tovarne svetovno znane trdke (Gottfried Cramer) — Wilh.
Mayer na Dunaji za 380 gld., 400 gld., 450 gld., 500 gld.,
550 gld., 600 gld., 650 gld., pianine za 350 gld. do 600 gld.

Klavirji družih trdek za 250 do 350 gld.
Izposojilo klavirjev za na deželo pod naj-
ugodnejšimi pogoji (12-9)

Prodajalnica in posojilnica klavirjev A. Thierfelder, Dunaj, VII. Burggasse 71.

Andr. Druškovič,

trgovec z železnino,

Mestni trg 10, LJUBLJANA, Mestni trg 10,

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnikov, nagrobnih križev, kuhinj-
skega in vsakovrstnega poljedelskega
orodja, kovanje za okna in vrata, ce-
menta itd., sploh vsega v to stroko spa-
dajočega blaga. (11)

Fine vodne žage in pile,

za kojih dobroto se jamči, po najnižji ceni.

Dunajska borza.

Dne 18. julija.

Papirna renta 5%, 16% davka	92 gld. 75 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	92 " 75 "
Zlata renta 4%, davka prosta	111 " 35 "
Papirna renta 5%, davka prosta	103 " " "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1030 " " "
Kred tne akcije, 169 gld.	294 " 75 "
London, 10 funtov strl.	117 " 45 "
Napoleonondor (20 fr.)	9 " 33 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 57 "
Nemških mark 100	57 " 72 1/2 "

Dne 17. julija.

Ogerska zlata renta 4%	105 gld. 15 kr.
Ogerska papirna renta 5%	101 " 95 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	134 " 25 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	149 " 50 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	179 " 50 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	97 " 20 "
Zastavna pisma " " " 4 1/2%	100 " 60 "
Kreditne srečke, 100 gld.	186 " 75 "
St. Genois srečke, 40 gld.	60 " 75 "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	20 gld. 50 kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 60 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	20 " " "
Salmove srečke, 40 gld.	" " " "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	49 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	156 " 75 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2737	" 50 "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	103 " 10 "
Papirni rubelj	1 " 28 "
Laških lir 100	46 " 50 "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju,

I., Wollzeile šte. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem
listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute
in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za natančnejše glavnic priporočamo:

- 4% gališke propinacijske zadolžnice.
- 4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komer-
cijonalne banke.
- 4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne
banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podruž-
nice njene.

1860. leta srečke.

Serijsko žrebanje že dne 1. avgusta.

Promeseni

na cele srečke gld. 14 1/2 } in 50 kr. kolek.
na petino srečke 4

Glavni dobiček gld. 300.000 avstr. velj.
Premijsko žrebanje dne 2. novembra.